

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Державний фінансовий контроль

Шифр та назва спеціальності

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Інститут

ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного бізнесу

Освітня програма

Фінанси і банківська справа

Кафедра

Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти

Бакалавр

Тип дисципліни

Освітня компонента вільного вибору студента професійної підготовки

Семестр

7

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Прізвище Ім'я По батькові

Мельнь Олена Валентинівна

olena.melen@khpі.edu.ua

Кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Автор та співавтор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідна лекторка з дисциплін: "Організація бухгалтерського обліку", "Організація та методика аудиту", "Обліково-аналітичне забезпечення ЗЕД", "Облік та оподаткування діяльності малих підприємств", "Облік та звітність в оподаткуванні", "Організація державного фінансового контролю", "Митні платежі та збори".

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на формування у студентів теоретичних знань щодо організаційних основ здійснення державного фінансового контролю та набуття навичок практичного використання його методів та прийомів в контрольно-ревізійному процесі, а також оволодіння прийомами і способами систематизації, узагальнення, оформлення та реалізації результатів контрольних заходів щодо різних суб'єктів і об'єктів державного фінансового контролю.

Мета та цілі дисципліни

Метою навчальної дисципліни є надання студентам теоретичних основ організації державного фінансового контролю, навичок використання та застосування нормативно-правової бази, яка регулює контрольні функції контролюючих органів, навчити студентів вміло використовувати теоретичні знання з організації державного фінансового контролю на практиці, кваліфіковано застосовувати методичні прийоми контролю для оцінки законності та ефективності використання державних ресурсів і власності, систематизації, узагальнення, оформлення і

реалізації результатів контрольних дій, що здійснюються різними суб'єктами державного фінансового контролю щодо окремих контрольних об'єктів.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальне завдання (контрольна робота), консультації. Підсумковий контроль – залік.

Компетентності

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК15. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції на будь-яких інших проявів недоброчесності.
- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

Результати навчання

- ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.
- ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т. ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.
- ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т. ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- ПР08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології та програмні продукти.
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 72 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Основи підприємництва", "Бухгалтерський облік", "Податкова система", "Бюджетна система", "Фінанси домогосподарств", "Фінанси суб'єктів господарювання", "Інвестування", "Інформаційні системи в фінансовій сфері".

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з презентаціями. Практичні заняття проводяться з семінарами, командною роботою, кейс-орієнтованим консультуванням, зворотним зв'язком між студентами.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Теоретико-методичні аспекти організації та здійснення державного фінансового контролю.

Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю. Види і форми здійснення державного фінансового контролю. Предмет і метод державного фінансового контролю. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю.

Тема 2. Особливості планування, організації та здійснення заходів державного фінансового контролю.

Організація і планування державного фінансового контролю. Інформаційне забезпечення заходів ДФК. Основні етапи проведення інспектування/ ревізії органами ДФК. Особливості проведення інспектування/ ревізії органами ДФК за зверненням правоохоронних органів.

Тема 3 Нормативно-правове забезпечення державного фінансового контролю.

Впровадження державного фінансового контролю. Законодавчі межі державного фінансового контролю.

Тема 4. Суб'єкти державного фінансового контролю

Характеристика органів державного фінансового контролю. Суб'єкти, які здійснюють зовнішній фінансовий контроль. Органи внутрішнього фінансового контролю. Суб'єкти, які здійснюють функції внутрішнього державного фінансового контролю.

Тема 5. Професійна етика аудитора / ревізора

Морально-етичні цінності інституту контролю. Впровадження професійної етики агентами інституту контролю в Україні.

Тема 6 Державна аудиторська служба України: її завдання та функції

Завдання та основні функції Державної аудиторської служби. Права Державної аудиторської служби. Організаційна структура Державної аудиторської служби.

Тема 7 Державний фінансовий аудит: сутність, види, особливості організації та порядок проведення

Сутність державного фінансового аудиту, його мета та завдання. Класифікація державного аудиту та його характеристика. Особливості та порядок організації державного аудиту в Україні. Законодавче та нормативно-правове регулювання державного аудиту.

Тема 8 Державний фінансовий контроль за виконанням місцевих бюджетів

Сутність місцевих бюджетів та їх структура. Поняття, об'єкти і завдання державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів. Порядок проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів. Оформлення і реалізація результатів державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів. Застосування фінансових санкцій у разі виявлення державним аудитором ознак порушень.

Тема 9 Державний фінансовий контроль бюджетних установ.

Статус бюджетної установи як підконтрольного об'єкта. Поняття, об'єкти і завдання державного фінансового аудиту бюджетних установ. Методика здійснення державного фінансового аудиту бюджетних установ. Порядок проведення державного фінансового аудиту бюджетних установ.

Оформлення і реалізація результатів державного фінансового аудиту і використання аудиторських звітів. Застосування фінансових санкцій у разі виявлення державним аудитором ознак порушень.

Тема 10 Державний фінансовий контроль діяльності суб'єктів підприємництва.

Поняття, об'єкти і завдання державного фінансового контролю суб'єктів підприємництва. Методика здійснення державного фінансового контролю суб'єктів підприємництва. Порядок проведення державного фінансового контролю суб'єктів підприємництва. Оформлення і реалізація результатів державного фінансового контролю і використання аудиторських звітів. Застосування фінансових санкцій у разі виявлення державним аудитором ознак порушень.

Тема 11 Податковий контроль: особливості організації та порядок проведення.

Облік платників податків як один зі способів здійснення податкового контролю. Податкові перевірки у системі податкового контролю. Порядок оформлення результатів перевірок органами ДПСУ.

Тема 12 Документальне оформлення, звітність і реалізація матеріалів державного фінансового аудиту.

Предмет і мета документального оформлення контрольних заходів державного фінансового аудиту. Порядок оформлення матеріалів перевірки, їх узгодження і підписання. Контроль за станом усунення виявлених порушень і виконанням вимог контролюючого органу. Порядок звітування органами державного фінансового аудиту про результати проведених аудитів. Взаємодія з правоохоронними органами на стадії проведення державного фінансового аудиту. Реалізація результатів перевірки і застосування процедури відповідальності за допущені фінансові порушення і зловживання.

Теми практичних занять

Тема 1. Теоретико-методичні аспекти організації та здійснення державного фінансового контролю.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 2. Особливості планування, організації та здійснення заходів державного фінансового контролю.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 3 Нормативно-правове забезпечення державного фінансового контролю.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 4. Суб'єкти державного фінансового контролю

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 5. Професійна етика аудитора / ревізора

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 6 Державна аудиторська служба України: її завдання та функції

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 7 Державний фінансовий аудит: сутність, види, особливості організації та порядок проведення

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 8 Державний фінансовий контроль за виконанням місцевих бюджетів

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 9 Державний фінансовий контроль бюджетних установ.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 10 Державний фінансовий контроль діяльності суб'єктів підприємництва..

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 11 Податковий контроль: особливості організації та порядок проведення.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Тема 12 Документальне оформлення, звітність і реалізація матеріалів державного фінансового аудиту.

Експрес опитування за темою, складання тестів, розгляд ситуаційних завдань.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Курс передбачає виконання індивідуального завдання у вигляді контрольної роботи за певним варіантом.

Література та навчальні матеріали

Основна література.

- 1 Дікань Л. В. Державний фінансовий контроль : навчальний посібник у схемах і таблицях: електрон. вид. Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. Електронний підручник ХНЕУ
2. Гончарук С.М., Долбнєва Д.В., Приймак С.В., Романів Є.М. Фінансовий контроль: теорія, термінологія, практика : [навчальний посібник]. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2019. – 298 с. URL : <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/FINANSOVYY-KONTROL-navchalnyy-posibnyk.pdf>
3. Сідор М.І. Фінансовий контроль: навчальний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання). 2019. 145 с. URL : <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/13b93034-f87a-4fdf-bd9a-397983a0d3ab/content>
4. Шевчук О. А. Державний фінансовий контроль : підручник [Електронний документ] / О. А. Шевчук ; Ун-т держ. фіск. служби України. – Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2020. – 432 с.
5. Брік С.В. Фінансовий контроль та аудит: конспект лекцій / С.В. Брік. – Харків: НТУ «ХПІ», 2021. – 66 с. URL : <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/1d0c7c56-f4f7-4621-896c-73d6978a5325/content>
6. Латковська Т., Сідор М., Голоядова Т. Фінансовий контроль : навч.-метод. посіб. для здобув. вищої освіти ден. форми навч. 2-ге вид., доопр. і доп. [Електронне видання] / Т. Латковська, М. Сідор, Т. Голоядова. – Одеса : Фенікс, 2023.– 136 с. URL : <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/96e1d9d2-ac07-4151-9d80-504e1dfb0d8c/content>
7. Хмельков, Андрій Володимирович. Збірник ситуаційних вправ з державного фінансового контролю : навчальний посібник / А. В. Хмельков. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. – 92 с. URL : <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/99292f46-8176-4c27-af6f-f0b939a54999/content>
8. Посібник з питань організації внутрішнього контролю розпорядниками коштів державного бюджету. Київ: Міністерство фінансів України/, 2019. URL: <http://surl.li/fjusf>

Додаткова література.

1. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: [Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII](#)
2. ЗАКОН УКРАЇНИ [Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні](#) від 26.01.1993 № 2939-XII Чинна редакція від 19.08.2022. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T293900>
3. Порядок проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту місцевих бюджетів : затв. Постановою КМУ від 12.05.2007 №698. URL: <http://surl.li/cjscf>
4. Порядок проведення інспектування Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами: затв. Постановою КМУ від 20.04.2006 №550. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/550-2006-%D0%BF#Text>
5. Борисенко Л.М. Модернізація державного фінансового контролю в Україні : дис. на здоб. наук. ступ. канд екон. наук: 08.00.08 / КНЕУ ім. В. Гетьмана. Київ, 2021. 261 с.
6. Бортняк В. А. Форми і методи здійснення фінансового контролю в Україні Академічні візії. 2022. Випуск 13. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/98/90>
7. Вербицька В.І., Болдовська К.П., Мошківський В.В., Бредіхін В.М. Співвідношення понять державного фінансового контролю та аудиту. Комунальне господарство міст. Серія : Економічні науки. 2023. Т. 2. С. 34-38.

8. Ганущак В.Ю. Система контролю якості аудиторської функції в публічному секторі. Theoretical and empirical scientific research: concept and trends. 2020. Вип. 1. С. 79-82.
9. Щур Р.І. Організаційні засади здійснення фінансового контролю за діяльністю об'єднаних територіальних громад в Україні. Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України. 2019. №1. С. 295-307.
10. Яценко Н.М., Глухова В.І. Теоретичні аспекти фінансового контролю в Україні. Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія : Економічні науки. 2023. №1. С. 150-156.

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання підсумкового контролю у вигляді тестів - 40%, самостійної роботи студента за кожною з пройдених з тем дисципліни - 40%, та індивідуального завдання у вигляді контрольної роботи - 20%

Залік складається з завдання (2 запитання з теорії + розв'язання задачі) та усної відповіді .

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри
Олександр МАНОЙЛЕНКО

Дата погодження, підпис

Гарант ОП
Марина ШЕВЧЕНКО